

ΙΧ ΕΤΙΚΟ 2.3.

APPENDICES (ATTACHED TO
FILES 2a2)
Ε (GREEK)

1785

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 87

7 Ιουνίου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠΑΡΙΘ. 3852

Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α' ΣΥΣΤΑΣΗ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι δήμοι και οι περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, αποτελούν θεμελώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που κυρώθηκε με το ν. 1850/1989 (ΦΕΚ 144 Α').

Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις συγκροτούνται ως ενιαίες μονάδες για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του κράτους και ασκούν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα στις κρατικές υποθέσεις της περιφέρειάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΣΥΣΤΑΣΗ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 1
Σύσταση δήμων

1. Οι δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Οι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης συνιστώνται ανά νομό ως εξής:

1. ΝΟΜΟΣ ΑΙΓΑΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Αγρινίου με έδρα το Αγρίνιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγρινίου β. Παραβόλας γ. Παρακαμπούλων δ. Στράτου ε. Νεάπολης στ. Αγγελοκάστρου ζ. Παναιτωλικού η. Αρακύνθου θ. Μακρύνειας και ι. Θεστιέων, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Άκτιου - Βόνιτσας με έδρα τη Βόνιτσα αποτελούμενος από τους δήμους α. Ανακτόρου β. Παλαίρου και γ. Μεδεώνος, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Ξηρομέρου με έδρα τον Αστακό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αστακού β. Φυτειών και γ. Αλυζίας, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Ναυπάκτιας με έδρα τη Ναυπάκτο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ναυπάκτου β. Απόδοτιάς γ. Πυλλήνης δ. Πλατανόνεων ε. Αντιρρίου και στ. Χάλκειας, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Αμφιλοχίας με έδρα την Αμφιλοχία αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμφιλοχίας β. Ινάχου και γ. Μενιδίου, οι οποίοι καταργούνται.

6. Δήμος Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου με έδρα το Μεσολόγγι αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου β. Οινιάδων και γ. Αιτωλικού, οι οποίοι καταργούνται.

Β. Στο δήμο Θέρμου δεν επέρχεται καμία μεταβολή. Γ. Ο Δήμος Θέρμου χαρακτηρίζεται ως ορεινός.

2. ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ναυπλιέων με έδρα το Ναύπλιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ναυπλιέων β. Νέας Τίρυνθας γ. Μιδέας και δ. Ασίνης, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Ερμιονίδας με έδρα το Κρανίδι αποτελούμενος από τους δήμους α. Ερμιόνης και β. Κρανιδίου, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Επιδαύρου με έδρα το Ασκληπιείο και ιστορική έδρα την Αρχαία Επιδαύρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ασκληπιείου και β. Επιδαύρου, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Άργους – Μυκηνών με έδρα το Άργος και ιστορική έδρα τις Μυκήνες αποτελούμενος από τους δήμους α. Άργους β. Νέας Κίου γ. Λερναίας δ. Μυκηναίων ε. Κουτσοποδίου στ. Λυρκείας και τις κοινότητες α. Αχλαδόκαμπου β. Αλέας οι οποίοι καταργούνται.

B. Ο δήμος Επιδαύρου χαρακτηρίζεται ως ορεινός

3. ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Τρίπολης με έδρα την Τρίπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Τρίπολης β. Τεγέας γ. Σκυρίτιδας δ. Μαντινείας ε. Κορυθίου στ. Φαλάνθου ζ. Λεβιδίου και η. Βαλτετσίου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Νότιας Κυνουρίας με έδρα το Λεωνίδιο αποτελούμενος από τους δήμους α. Λεωνίδου β. Τυρού και την κοινότητα Κοσμά, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Γορτυνίας με έδρα τη Δημητσάνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Δημητσάνης β. Ηραίας γ. Λαγκαδίων δ. Τρικολώνων ε. Κοντοβαζαΐνης στ. Τροπαίων ζ. Κλείτορος και η. Βυτίνας, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Μεγαλόπολης με έδρα τη Μεγαλόπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Μεγαλόπολης β. Γόρτυνος και γ. Φαλαισίας, οι οποίοι καταργούνται.

B. Στο δήμο Βόρειας Κυνουρίας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

Γ. Οι δήμοι Νότιας Κυνουρίας και Βόρειας Κυνουρίας χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

4. ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ

A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Αρταίων με έδρα την Άρτα αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρταίων β. Αμβρακικού γ. Βλαχέρνας δ. Φιλοθέης και ε. Ξηροβουνίου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Νικολάου Σκουφά με έδρα το Πέτα και ιστορική έδρα το Κομμένο αποτελούμενος από τους δήμους α. Πέτα β. Αράχθου γ. Κομποτίου και την κοινότητα Κομμένου, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Γεωργίου Καραϊσκάκη με έδρα την Άνω Καλεντίνη και ιστορική έδρα τις πηγές Τετραφυλίας αποτελούμενος από τους δήμους α. Ηρακλείας β. Γεωργίου Καραϊσκάκη και γ. Τετραφυλίας, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων με έδρα το Βουλγαρέλι αποτελούμενος από τους δήμους α. Αθαμανίας β. Αγγάντων και τις κοινότητες α. Θεοδωριανών β. Μελισσουργών, οι οποίοι καταργούνται.

B. Οι δήμοι Γεωργίου Καραϊσκάκη και Κεντρικών Τζουμέρκων χαρακτηρίζονται ως ορεινοί.

5. ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

5.1 ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Φιλαδελφείας – Χαλκηδόνος με έδρα τη Νέα Πτλαστήραια αποτελούμενος από τους δήμους α. Νέας Φιλαδελφείας και β. Νέας Χαλκηδόνος, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Παπάγου - Χολαργού με έδρα το Χολαργό αποτελούμενος από τους δήμους α. Χολαργού και β. Παπάγου, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Δάφνης – Υμηττού με έδρα τη Δάφνη αποτελούμενος από τους δήμους α. Δάφνης και β. Υμηττού, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Κηφισιάς με έδρα την Κηφισιά αποτελούμενος από τους δήμους α. Κηφισιάς β. Νέας Ερυθραίας και

γ. Εκάλης, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Πεντέλης με έδρα τα Μελισσαία αποτελούμενος από τους δήμους α. Μελισσών β. Πεντέλης και γ. Νέας Πεντέλης, οι οποίοι καταργούνται.

6. Δήμος Μοσχάτου - Ταύρου με έδρα το Μοσχάτο αποτελούμενος από τους δήμους α. Μοσχάτου β. Ταύρου, οι οποίοι καταργούνται.

7. Δήμος Φιλοθέης - Ψυχικού με έδρα το Ψυχικό αποτελούμενος από τους δήμους α. Ψυχικού β. Νέου Ψυχικού και γ. Φιλοθέης, οι οποίοι καταργούνται.

8. Δήμος Λυκόβρυσης - Πεύκης με έδρα την Πεύκη αποτελούμενος από τους δήμους α. Πεύκης και β. Λυκόβρυσεως, οι οποίοι καταργούνται.

9. Δήμος Ελληνικού - Αργυρούπολης με έδρα την Αργυρούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελληνικού και β. Αργυρούπολης, οι οποίοι καταργούνται.

10. Δήμος Αγίων Αναργύρων - Καματερού με έδρα τους Αγίους Αναργύρους αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίων Αναργύρων και β. Καματερού, οι οποίοι καταργούνται.

B. Στους δήμους α. Αθηναίων β. Βύρωνος γ. Καλλιθέας δ. Καισαριανής ε. Ηρακλείου στ. Ηλιουπόλεως ζ. Ζωγράφου η. Γαλατσίου θ. Βριλησσίων ι. Αμαρουσίου ια. Αλιμου ιβ. Αιγάλεω ιγ. Ιλίου ιδ. Αγίου Δημητρίου ιε. Αγίας Παρασκευής ιστ. Αγίας Βαρβάρας ιζ. Γλυφάδας ιη. Πετρουπόλεως ιθ. Χαλανδρίου κ. Χαϊδαρίου κα. Περιστερίου κβ. Παλαιού Φαλήρου κγ. Νέας Ιωνίας κδ. Μεταμορφώσεως κε. Νέας Σμύρνης δεν επέρχεται καμία αλλαγή.

5.2 ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Κερατσινίου - Δραπετσώνας με έδρα το Κερατσίνι αποτελούμενος από τους δήμους α. Κερατσινίου και β. Δραπετσώνας, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Νίκαιας – Αγίου Ιωάννη Ρέντη με έδρα τη Νίκαια αποτελούμενος από τους δήμους α. Νίκαιας και β. Αγίου Ιωάννου Ρέντη, οι οποίοι καταργούνται.

3. Δήμος Τροιζηνίας με έδρα το Γαλατά αποτελούμενος από τους δήμους α. Τροιζήνος και β. Μεθάνων, οι οποίοι καταργούνται.

4. Δήμος Κυθήρων με έδρα τα Κύθηρα αποτελούμενος από το δήμο Κυθήρων και την κοινότητα Αντικυθήρων, οι οποίοι καταργούνται.

5. Δήμος Σαλαμίνας με έδρα τη Σαλαμίνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Σαλαμίνας και β. Αμπελακίων, οι οποίοι καταργούνται.

B. Η κοινότητα Αγικιστρίου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.

Γ. Στους δήμους α. Πειραιώς β. Περάματος γ. Κορυδαλλού δ. Αίγινας ε. Σπετσών στ. Πόρου και ζ. Ύδρας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

5.3 ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

A. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ωρωπού με έδρα τον Ωρωπό αποτελούμενος από τους δήμους α. Ωρωπών β. Αυλώνος γ. Καλάμου και τις κοινότητες α. Συκάμινου β. Πολυδενδρίου γ. Μαρκοπούλου Ωρωπού δ. Μαλακάσης ε. Καπανδρίτου στ. Αφιδνών, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Μαραθώνας με έδρα το Μαραθώνα αποτελούμενος από τους δήμους α. Μαραθώνος β. Νέας Μάκρης και τις κοινότητες α. Γραμματικού β. Βαρνάβα, οι οποίοι καταργούνται.

Άρθρο 286
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από 1.1.2011 εκτός των διατάξεων που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια Α' και Β' του πρώτου, δευτέρου και τρίτου μέρους, σε σχέση με τη διενέργεια των εκλογών, των άρθρων 100, 204 παράγραφος ΣΤ', 216, 219, 222, 239, 240, 256, 257, 258, 264, 265, 267 παράγραφος 7, 269 παράγραφος 5, 272, 274, 280 παράγραφοι VI και VIII, 282 παράγραφοι 7, 8,11 και 14, 283 παράγραφοι 9, 10,11,12,13,16, 17 και 18, 284 και 285, καθώς και των εξουσιοδοτικών διατάξεων προς έκδοση κανονιστικού χαρακτήρα πράξεων, που ισχύουν από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2010
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ
Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝ. ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΜΑΡΙΑ - ΕΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΔΟΥΚΙΑ - ΤΑΡΣΙΤΣΑ ΚΑΤΣΕΛΗ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΠΑΤΖΕΛΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2010

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

